

Schoolspecifiek ondersteuningsplan basisschool de Beiaard 2017-2018

1. Inleiding

“De Beiaard is een school, waar ieder kind wordt gezien”

Alle leerlingen bij ons op school hebben een unieke persoonlijkheid en een eigen behoefte om te spelen en te leren. Sommige leerlingen hebben een langere tijd of een specifieke aanpak nodig om iets te kunnen leren. Andere leerlingen hebben juist maar weinig uitleg nodig om hele grote leersprongen te maken. Verschillen hierin kunnen ontstaan door allerlei factoren: intelligentie, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, lichamelijke condities, werkhouding en de thuissituatie.

Behalve deze “eigen” aardigheden in het leren en functioneren van kinderen, heb je op school ook te maken met zorgleerlingen. Er zijn verschillende definities mogelijk van het begrip “zorgleerling”:

- een leerling die niet overeenkomstig zijn of haar mogelijkheden presteert;
- een leerling die wordt belemmerd in zijn of haar ontwikkeling;
- een leerling die een individuele leerlijn volgt;
- een leerling die écht specifieke onderwijsbehoeften heeft waar je als school je ondersteuning op probeert af te stemmen;
- een leerling waarbij de school handelingsverlegen is en/of waar niet (geheel) aan de onderwijsbehoeften kan worden voldaan.

Het is onze taak als school om ieder kind tot zijn/ haar recht te laten komen, ook als de ontwikkeling trager, anders, of juist sneller verloopt dan je zou verwachten. Voor het onderwijsaanbod is de leerling startpunt van ons pedagogisch en didactisch handelen. Wij willen daar als schoolteam in gezamenlijke verantwoordelijkheid voor *zorgen*, door helder onderwijs, een veilige en positieve sfeer en duidelijk zorgbeleid. Wat wij ook belangrijk vinden is dat ouders met ons mee denken: als leerkracht, leerling en ouders *samen* kunnen wij meer bereiken.

Binnen het SWV RK/ AB zijn we vanaf schooljaar 2009 - 2010 geschoold middels het project afstemming, waarbij ook de onderwijsbehoeften van de leerlingen centraal staan. De aanpak is gericht op het vergroten van het handelingsrepertoire van de leerkracht in het begeleiden van kinderen met verschillende onderwijsbehoeften. Binnen het huidige samenwerkingsverband Utrecht PO wordt er van scholen verwacht zich minimaal te ontwikkelen volgens de standaard voor de basisondersteuning en de visie op Passend Onderwijs. Door middel van een ondersteuningsprofiel is inzichtelijk gemaakt hoe de Beiaard er voorstaat als het gaat om deze basisstandaard. Verder wordt er bij de ondersteuning van kinderen uitgegaan van de 7 uitgangspunten van afstemming:

- de onderwijsbehoeften van de leerlingen staan centraal;
- leerlingen ontwikkelen zich in interactie met hun omgeving (systeemdenken);
- de leerkracht doet ertoe!
- positieve aspecten zijn van groot belang;
- school, leerlingen en ouders werken constructief samen;
- ons handelen is doelgericht;
- we werken systematisch en transparant.

Dit wordt ook wel handelingsgericht werken genoemd.

Voor kinderen waarvoor de benodigde expertise valt buiten de standaard voor de basisondersteuning kan er expertise, advies en begeleiding worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband of een andere instantie. Voor meer informatie over Passend Onderwijs en de Standaard voor de basisondersteuning zie:

www.swvutrechtpo.nl.

2. Ondersteuningsstructuur in de klas

De begeleiding van (zorg)leerlingen vindt zo veel mogelijk binnen de klas plaats en de groepsleerkracht heeft de regie over het begeleidingsproces. De leerkracht maakt groepsplannen voor de groep. Hierin staan de doelen, het basisaanbod en de organisatie van het onderwijs per vakgebied beschreven. Leerlingen die extra zorg of juist meer uitdaging nodig hebben, worden hierin als subgroepen opgenomen. Slechts in enkele gevallen wordt er een individueel handelingsplan geschreven (zie par. 3)

Voor de begeleiding van individuele of groepjes leerlingen kan een beroep worden gedaan op de remedial teacher.

Ook is de intern begeleider beschikbaar om te helpen bij begeleidingsvragen, het maken van groeps- en handelingsplannen, het doen van handelingsgerichte observaties en het zoeken naar geschikt materiaal in de orthotheek.

Het werken op deze manier heeft een aantal voordelen:

- de groepsleerkracht is nauw betrokken bij de begeleiding van de zorgleerlingen;
- kinderen worden zo veel mogelijk binnen de eigen groep begeleid;
- de leerkracht maakt zelf de handelingsplannen, maar kan dit wel samen met een ondersteunende collega doen;
- binnen het groepsplan kan er meer preventieve aandacht uitgaan naar leerlingen die maar net aansluiting vinden bij de lesstof, of leerlingen die grote leer- of denksprongen maken.

3. Ondersteuningsstructuur op schoolniveau

Van iedere leerling worden de methodeonafhankelijke toetsgegevens van het Cito LOVS op een centrale plaats bijgehouden in het leerlingvolgsysteem Parnassys. De intern begeleider is verantwoordelijk voor dit proces. De toetsresultaten worden

weergeven in niveau I (20% hoogst scorende leerlingen) tot V (20% laagst scorende leerlingen). Deze resultaten worden ook opgenomen in het rapport, als onderdeel van de beoordeling van de ontwikkeling voor de verschillende vakken.

Voor de volgende leerlingen wordt een individueel handelingsplan opgesteld of het aanbod wordt apart beschreven in het groepsplan:

- leerlingen die bij de Cito-toetsen beneden het minimumdoel scoren (IV of V);
- leerlingen die een eigen programma volgen voor rekenen of taal (ontwikkelingsperspectief);
- leerlingen met ambulante begeleiding;
- leerlingen in een verlengde kleuterperiode of na een doublure;
- leerlingen die aanpassingen in het leerstofaanbod krijgen (verrijking- of verdieping).

Groeps- en handelingsplannen worden besproken met de intern begeleider en bewaard in het digitale groepsdossier. De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het maken, uitvoeren en evalueren van deze plannen. De intern begeleider bewaakt dit proces en bespreekt de voortgang tijdens driejaarlijkse groepsbesprekingen.

Indien een leerkracht zich handelingsverlegen voelt kan de intern begeleider altijd tussentijds om advies worden gevraagd. Ook kunnen leerkrachten een leerling inbrengen tijdens een zorgvergadering. Hiervoor zijn door het jaar heen speciale intervisiemomenten ingepland.

Drie keer per jaar kunnen groepsleerkrachten individuele leerlingen bespreken met de ambulante begeleider van de schoolbegeleidingsdienst (CED-groep). De intern begeleider is aanwezig bij deze consultatiegesprekken en draagt zorg voor de verslaglegging. Tijdens deze gesprekken kan ook besloten worden een kind nader te laten onderzoeken. De onderzoeksresultaten en bijbehorende handelingsadviezen worden door de ambulante begeleider met de leerkracht en ouders van het kind besproken. De intern begeleider bewaakt de voortgang van het proces en is bij dit gesprek aanwezig.

In enkele gevallen wordt de externe zorg uitgebreid met een hulpvraag richting het samenwerkingsverband. Vaak gaat het dan om leerlingen die specialistische begeleiding nodig hebben die niet in school aanwezig is, of waarbij er behoefte is aan een specifiek begeleidingstraject voor de leerkracht.

De school beschikt over een protocol voor doubleren, dyslexie, hoogbegaafdheid, pesten, kindermishandeling en onderwijs aan zieke kinderen.

4. Sociaal- emotionele ontwikkeling

Ook de begeleiding bij de sociaal emotionele ontwikkeling wordt op de Beiaard op maat gegeven. Net als bij het cognitieve leren hebben kinderen hierin verschillende behoeftes.

Algemeen beleid

Wij vinden het op de Beiaard van het grootste belang dat kinderen zich fijn en veilig voelen op school. Het is één van de voorwaarden om tot leren te komen. Er wordt daarom veel aandacht besteed aan het school- en klassenklimaat. Er wordt in de groepen verteld hoe wij op de Beiaard met elkaar willen omgaan. Leerkrachten staan hiervoor model en oefenen dit met de kinderen. Sinds een aantal jaar gebruiken wij in alle groepen het programma KiVa. Dit is een effectief gebleken programma om pesten op school tegen te gaan. Een onderdeel daarvan is het samen opstellen van groepsregels door kinderen en leerkrachten. KiVa gelooft in de kracht van de groep. De pester heeft een belangrijke rol, maar alleen komt hij nergens. Er zijn naast de pesters en slachtoffers, ook meelopers, aanmoedigers, verdedigers en buitenstaanders. Pesten los je daarom op in de groep. Er worden geen leerlingen uit de groep gelicht, omdat er vanuit wordt gegaan dat iedereen in de groep een bepaalde rol heeft. KiVa geeft leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel kennis en vaardigheden om positieve groepsvorming te stimuleren. De sleutel voor het aanpakken van pesten ligt vaak bij omstanders die er niet direct bij betrokken zijn. KiVa gaat daarbij vooral uit van het voorkomen van pesten (preventie). Het preventieve gedeelte van KiVa bestaat uit onder meer tien thema's met diverse lessen, een computerspel voor leerlingen, training voor leerkrachten en monitoring van de leerlingen. Als pesten of andere groepsproblemen zich toch voordoen, is er een curatieve aanpak (groeps gesprekken, steungroep-aanpak en/of herstelaanpak) met een duidelijk stappenplan om het op te lossen. Als het nodig is worden ook ouders hierin betrokken.

Specifieke zorg

Er zijn altijd kinderen die een specifieke pedagogische behoefte hebben. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen met faalangst, kinderen die het moeilijk vinden om sociale contacten te leggen, sociaal onhandig of weinig weerbaar zijn, of weinig zelfvertrouwen hebben. Ook kan het zijn dat kinderen in hun gedrag de grenzen opzoeken. Vaak is dit met een kortdurend traject op te lossen, soms blijft dit voor langere tijd een punt van aandacht. Dat geldt met name voor kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum, kinderen met leerproblemen, of kinderen met AD(H)D.

A. Signalering

Signalering van problemen komt via meerdere wegen tot stand:

- De intern begeleider heeft minimaal twee keer per jaar groepsbesprekingen.
- Uit het leerlingvolgsysteem van KiVa komt informatie die met leerkrachten wordt besproken.
- Leerkrachten signaleren problemen en vragen daar aandacht voor.
- Ouders komen op school omdat ze zich zorgen maken over hun kind.
- De intern begeleider is alert op verhalen over de kinderen die in de wandelgangen en de pauzes door de leerkrachten worden besproken. Soms kan er aanleiding zijn voor een gesprek met de leerkracht.

B. Analyse

In deze fase wordt gekeken wat het probleem is. Er wordt altijd een relatie gelegd met het leren, en afhankelijk van het probleem wordt een gesprek met ouders

gepland om volledige informatie boven tafel te krijgen. Soms is er ook aanvullende informatie van de kinderen zelf nodig.

C. Plan van aanpak

Gekeken wordt welke hulp geboden gaat worden en wie dat gaat doen. De meeste hulp wordt door de leerkracht zelf in de groep georganiseerd. Zo nu en dan wordt er voor gekozen om de intern begeleider, of het KIVA-team gesprekken met de kinderen te laten voeren of te oefenen met sociale vaardigheden. Deze gesprekjes of activiteiten verschillen erg van inhoud en vorm; ze zijn toegespitst op de hulpvraag en de ontwikkeling van het kind, of het groepje kinderen. Ook het samenwerkingsverband kan worden ingeschakeld om de expertise binnen school te vergroten. De leerkracht blijft altijd betrokken bij de hulp. Ouders worden op de hoogte gesteld van de bijeenkomsten en worden regelmatig uitgenodigd voor een gesprek over het verloop en de bevindingen.

Er wordt afgesproken wie het plan van aanpak maakt. De plannen en afspraken worden opgeslagen in Parnassys. Ouders hebben hierbij inzagerecht.

D. Evaluatie

Met de kinderen en de leerkracht wordt gekeken of de geboden hulp heeft gewerkt. Soms wordt in een gesprek met de ouders voorgesteld om buiten school hulp te gaan zoeken in de vorm van bijvoorbeeld (spel)therapie, contact met het buurtteam of een sociale vaardigheidstraining. Zo nu en dan adviseren wij ouders om hun kind te laten onderzoeken.

Sociale kaart

De Beiaard is goed op de hoogte van de sociale kaart in Utrecht. Ouders kunnen worden geadviseerd over verschillende vormen van hulp voor hun kind of het gezin en de Beiaard weet waar zij naar toe kan voor advies.

Er is structureel contact met kernpartners van de school: het buurtteam, het team passend onderwijs, leerplicht en JGZ. Waar nodig vindt incidenteel overleg plaats met voogdij-instellingen, Save (voorheen jeugdzorg), wijkagenten, of andere instanties waar het individuele kind of gezin mee te maken heeft.

Verwijsindex

Binnen de gemeente Utrecht zijn er afspraken gemaakt over de Verwijsindex Risicjongeren (VIR). De Beiaard werkt hier aan mee.